

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 280/2012-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. Ing. J. S. a B. S. obidvoch bytom L., zastúpených advokátkou JUDr. E. K., P., pre namietané porušenie ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Er 2366/2008, EX 53/08 a v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 549/2009, EX 152/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. Ing. J. S. a B. S. **o d m i e t a** ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2012 doručená sťažnosť Mgr. Ing. J. S. (ďalej len „sťažovateľ“) a B. S. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“), práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Er 2366/2008, EX 53/08 a v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 549/2009, EX 152/09. Sťažnosť sťažovateľov bola podaná na poštovú prepravu 20. februára 2012.

2. Ústavný súd z obsahu sťažnosti a pripojených príloh zistil, že okresný súd vydal 21. mája 2008 súdnej exekútorke Mgr. A. M. (ďalej len „súdna exekútorka“) poverenie na vykonanie exekúcie, kde sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení povinného. Súdna exekútorka vydala pod sp. zn. EX 53/08 dňa 5. júna 2008 upovedomenie o začatí exekúcie, ktorým zakázala sťažovateľovi nakladať s jeho majetkom. Predmetné upovedomenie doručila aj sťažovateľke ako spoluvlastníčke nehnuteľnosti, ktorej predajom sa mala vykonať exekúcia. Obaja sťažovatelia následne podali námietky proti exekúcii, ktoré odôvodnili tým, že im nie je známa skutočnosť o existencii exekučného titulu, ktorým mal byť rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 Co 242/05 zo 4. decembra 2007. Súdna exekútorka následne 11. júla 2008 vydala v tej istej exekučnej veci opravné upovedomenie o začatí exekúcie, kde opravila pisársku chybu v prvotnom upovedomení spočívajúcu v nesprávnom označení exekučného titulu, ktorým správne mal byť rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 242/05 zo 4. decembra 2007.

3. Sťažovateľ sa v súvislosti s tvrdenými prietáhmi na strane okresného súdu pri rozhodovaní o jeho námietkach obrátil so sťažnosťou aj na predsedníčku súdu, ktorá jeho sťažnosť z 28. januára 2009 vyhodnotila ako dôvodnú. Zároveň v prípise z 24. februára 2009 konštatovala, že ešte 2. februára 2009 okresný súd uznesením sp. zn. 31 Ex 2366/2008, Ex 53/2008 jeho námietky zamietol.

4. Uznesením okresného súdu č. k. 31 Er 2366/20008-131 z 1. apríla 2009 bola exekúcia zastavená s tým, že o trovách exekúcie súd rozhodne samostatným uznesením. Dôvodom na zastavenie exekúcie bol právny záver súdu o neopakovateľnosti upovedomenia o začatí exekúcie, v zmysle ktorého je vydanie ďalšieho, prípadne opravného upovedomenia o začatí exekúcie v jednom exekučnom konaní neprípustné, pričom ani Exekučný poriadok takúto možnosť nepozná. Uznesenie o zastavení exekúcie nadobudlo právoplatnosť 27. apríla 2009. Opravným uznesením č. k. 31 Er 2366/2008-153 z 18. mája 2009 okresný súd opravil označenie čísla konania v uznesení z 1. apríla 2009 tak, že správne má byť 31 Er 2366/2008-131. Opravné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 3. júla 2009.

5. Doplnujúcim uznesením č. k. 31 Er 2366/2008-160 z 22. januára 2010 okresný súd o určení výšky trov exekúcie rozhodol tak, že exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal a žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov exekučného konania. Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 18 CoE 185/2010 z 31. decembra 2010 v napadnutej časti výroku o trovách exekučného konania zrušil uznesenie okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Ďalším doplnujúcim uznesením č. k. 31 Er 2366/2008-174 z 29. júna 2011 okresný súd opätovne rozhodol tak, že exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal a žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov exekučného konania. Toto v poradí druhé doplnujúce uznesenie okresného súdu o trovách exekúcie a exekučného konania Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 18 CoE 383/2011 z 30. novembra 2011 potvrdil. Uznesenie odvolacieho súdu (týkajúce sa výlučne trov exekučného konania) nadobudlo právoplatnosť 9. januára 2012.

6. Po zastavení exekúcie uznesením okresného súdu z 1. apríla 2009 sa súdna exekútorka 30. júna 2009 pod sp. zn. EX 152/09 obrátila na okresný súd s novou žiadosťou o udelenie poverenia na podklade totožného exekučného(ých) titulu(ov). Na základe poverenia na vykonanie exekúcie, ktoré vydal okresný súd pod č. 5107*009349, súdna exekútorka 15. júla 2009 vydala upovedomenie o začatí exekúcie a pokračovala v exekučnom konaní, ktoré bolo na okresnom súde vedené pod sp. zn. 1 Er 549/2009.

7. Sťažovatelia v sťažnosti namietajú najmä tieto skutočnosti:

- na podklade neexistujúceho exekučného titulu bolo vydané nezákonné upovedomenie o začatí exekúcie z 5. júna 2008, ktorým im bolo zakázané nakladať s nehnuteľným majetkom, na ktorý už v tom čase mali uzavretú zmluvu o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy, a na základe ktorého boli vykonané zaistovacie úkony na príslušnej správe katastra, v dôsledku ktorých nedošlo k rozmnoženiu ich majetku;

- okresný súd o námietkach sťažovateľov nekonal plynulo a bez zbytočných prieťahov;

- stali sa obeťou neprimeraných a potupných útokov voči nim a ich majetku v dôsledku svojvôle konajúcej exekútorke a okresného súdu;

- v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 549/2009 sa okresný súd nevysporiadal s prekážkou litispendencie, keď nový návrh na vykonanie exekúcie došiel súdnej exekútorke 30. júna 2009, ktorá mala okresnému súdu zatajiť, že predchádzajúce exekučné konanie ešte nie je právoplatne zastavené, k čomu podľa sťažovateľov došlo až 3. júla 2009, keď opravné uznesenie z 18. mája 2009 nadobudlo právoplatnosť (bod 4 tohto uznesenia), čím mala získať neoprávnenú výhodu v prospech oprávneného,

- sťažovatelia vnímajú konanie exekútorke vo svetle opakovaných pochybení zo strany okresného súdu ako neprípustnú a intenzívnu šikanu majúcu za následok deštrukčné konanie...

8. Zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu sťažovatelia zdôvodnili tak, že túto podávajú „v lehote do 60 dní od nadobudnutie právoplatnosti potvrdzujúceho uznesenia vydaného Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 18 CoE 383/2011 z 30. novembra 2011, doručené sťažovateľovi 9. januára 2012, čím bolo nezákonné exekučné konanie právoplatne ukončené“.

9. V petite sťažnosti sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že ich označené práva boli porušené postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Er 2366/2008, EX 53/08 a v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 549/2009,

EX 152/09. Ďalej sťažovatelia v petite sťažnosti navrhovali, aby im ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie každému po 17 350 € a náhradu trov konania.

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 20 ods. 1 prvej a druhej vety ústavy každý má právo vlastniť majetok, pričom vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd podľa ústavy) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom stanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov na neverejnom zasadnutí senátu a zistil, že z dôvodu jej oneskoreného podania ju nemožno prijať na ďalšie konanie a musela byť odmietnutá. Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplynulo, že v lehote dvoch mesiacov prechádzajúcich dňu podania sťažnosti sťažovateľov nenadobudlo právoplatnosť žiadne rozhodnutie, ktorým by mali byť ich označené práva porušené, a takisto sa v tejto lehote neuskutočnilo žiadne opatrenie ani zásah do ich ústavou a dohovorom garantovaných práv.

13. Všetky podstatné sťažnostné námietky totiž smerujú k tvrdenej nezákonnej exekúcii a rôznym úkonom a rozhodnutiam v jej rámci, ktorá však bola zastavená uznesením okresného súdu z 1. apríla 2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27. apríla 2009. Na právoplatnosť ako vlastnosť tohto uznesenia o zastavení exekúcie nemalo vplyv ani opravné uznesenie z 18. mája 2009, ktoré samo nadobudlo právoplatnosť 3. júla 2009. Rovnako, pokiaľ ide o „druhú“ exekúciu vedenú súdnou exekútorkou pod sp. zn. EX 152/09, táto bola vedená na základe poverenia okresného súdu z 15. júla 2009 a sťažovatelia sa o nej dozvedeli najneskôr v septembri 2009 (čo vyplýva, okrem iného z poznámok vlastnoručne písaných na doručených rozhodnutiach súdnej exekútorky).

14. Ak teda sťažovatelia namietajú porušenie svojich označených práv postupom okresného súdu v označených konaniach, je zrejmé, že v rozsahu ich sťažnostných námietok je sťažnosť, ktorá bola podaná na poštovú prepravu 20. februára 2012, podaná oneskorene, teda po uplynutí dvoch mesiacov od právoplatnosti namietaných rozhodnutí okresného súdu, ako aj odvtedy, keď sa mohli dozvedieť o všetkých tvrdených opatreniach a zásahoch okresného súdu a súdnej exekútorky.

15. Pokiaľ sťažovatelia odvodzujú začatie plynutia dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti od právoplatnosti potvrdzujúceho uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 18 CoE 383/2011 z 30. novembra 2011, ktorá nastala 9. januára 2012, takýto prístup nemožno akceptovať. Okresný súd totiž potom, čo bola „prvá“ exekúcia právoplatne zastavená 27. apríla 2009, už rozhodoval iba o trovách exekúcie a trovách exekučného konania, a vo vzťahu k jeho doplňujúcim uzneseniam č. k. 31 Er 2366/2008-160 z 22. januára 2010 a sp. zn. 31 Er 2366/2008-174 z 29. júna 2011 sťažovatelia v sťažnosti nijak nenamietali, že práve nimi by mali byť porušené ich označené práva. Preto nie je možné na základe takéhoto účelového výkladu považovať lehotu na podanie sťažnosti za zachovanú.

16. Keďže ústavný súd pri plnení svojej základnej úlohy, ktorou je ochrana ústavnosti (čl. 124 ústavy), postupuje na základe ústavy v jej medziach a v rozsahu

a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy), nemožno ho považovať za ničím neobmedzeného strážcu ústavnosti. Ako už ústavný súd opakovane uviedol, sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti (napr. I. ÚS 22/02), pričom rovnako vyslovil, že nedodržanie zákonnej lehoty na podanie sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na jej odmietnutie ako oneskorene podanej (IV. ÚS 28/02), a zároveň uviedol, že ide o takú lehotu, ktorú nemožno predĺžiť ani nemožno odpustiť jej zmeškanie (I. ÚS 84/02, IV. ÚS 36/03). Ak potom sťažovatelia podali sťažnosť na ústavnom súde po uplynutí dvojmesačnej zákonnej lehoty, táto ako oneskorená musela byť odmietnutá už pri jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na jednu zo základných zásad práva, ktorou je „vigilantibus iuris“, teda bdelym patrí právo alebo nech si každý stráži svoje práva, vrátane zachovania lehoty na podanie sťažnosti pred ústavným súdom.

17. Pre úplnosť ústavný súd navyše dodáva, že pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, dôvodom odmietnutia sťažnosti mohla byť aj jej zjavná neopodstatnenosť. Podľa stabilizovanej a konštantnej judikatúry ústavného súdu sa totiž ochrana týmto právam poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany ich porušenie ešte trvalo. Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, I. ÚS 423/08). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. II. ÚS 55/02, I. ÚS 226/08, I. ÚS 423/08). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že rozhodovanie o námietkach a o zastavení exekúcie, vo vzťahu ku ktorému sťažovatelia primárne namietajú porušenie označených práv, sa právoplatne skončilo v roku 2009. Aj rozhodovanie okresného súdu o trovách exekúcie a trovách exekučného konania bolo právoplatne ukončené pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (20. februára 2012).

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd už v čase uplatnenia ochrany označených práv sťažovateľov prostredníctvom sťažnosti podanej ústavnému súdu nemohol porušovať ich označené práva, pretože už vo veci nekonal.

18. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľov uvedenými v sťažnosti (primerané finančné zadosťučinenie a náhrada trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2012